

Preek over HC Zondag 10

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 2:1,2

Gebed

Schriftlezing: Jesaja 40:12-31

Zingen: Ps. 55:7,8,9

Tekst: Zondag 10

Preek

Zingen: Lb. 30:1,5,6,7

Geloofsbelijdenis

Zingen: Ps. 138:1,2

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 138:3,4

Zegen

Gehouden te: Baflo, 01-06-14 (14.30 u.)

Preek

Thema: God is niet ver; zie zijn hand in alles.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Gods hand

Kun je de hand van God verbinden aan de aardbevingen in onze provincie, die de mensen onrustig en onzeker maken? Of boos zelfs.

Heeft God daar iets mee te maken? Of is het alleen gevolg van een veel te royale gaswinning? Omdat onze samenleving zo'n gigantische behoefte heeft aan brandstof en energie?

Andere vraag: Komt de huidige economische crisis uit de hand van God? Mag je God er bij halen als in jouw bedrijf de recessie voelbaar wordt en orders achterwege blijven? Of als jij je baan dreigt te verliezen?

Of hebben we het allemaal uiteindelijk aan onszelf te danken?

Nog een andere vraag: Komt het uit de hand van God, als je het bericht van een ongeneeslijke ziekte krijgt? Of moet je God er dan maar buiten laten? En achten we Hem onmachtig om alles bij te houden en stuur te geven? Al die ellende en dat onrecht in de wereld...

Als gelovigen midden in het leven komen deze vragen op je af en bij je binnen. Je moet er over nadenken, of je wilt of niet.

Wij hebben in onze tijd en onze maatschappij grote moeite om God overal aanwezig te zien. Wij, zeg ik. Wij mensen van het begin van de 21^e eeuw. Maar ook wij, christenen, die vandaag leven en een atmosfeer inademen, waarin God op zijn best naar de rand van het bestaan is weggerangeerd.

Misschien dat christenen vroeger het wat gemakkelijker hadden op dit punt. Zagen en ervoeren ze God dichterbij. Afhankelijk als ze waren. Misschien, zeg ik expres. Of het werkelijk zo was, durf ik niet voor honderd procent te beweren. Daarvoor klinken bij voorbeeld in het psalmboek te veel klachten en schreeuwen tot God.

Het is en blijft een kwestie van geloof en vertrouwen om Gods betrokkenheid in alles op aarde te erkennen. Dat wil ons leerboek ons in zondag 10 opnieuw leren. Leren te leven in de hand van God.

Het is betrekkelijk gemakkelijk om de hand van God te zien als het mij goed gaat. Bij succes wil dan nog wel. Maar als tegenslag mij treft? Als God nu eens een spaak in mijn wiel steekt?

Wij krijgen verstandelijk en gevoelsmatig niet alles op een rijtje. Maar toch is de belijdenis van zondag 10 actueel, hoe aangevochten ook.

De boodschap is:

God is niet ver; zie zijn hand in alles.

2. Een sterke hand.

God is niet ver. Hij is tegenwoordig. Dat belijden we hier in zondag 10 nadrukkelijk. Wanneer we spreken over de voorzienigheid van God, dan zeggen we in het geloof: God is present.

"Wat verstaat u onder Gods voorzienigheid?" vraagt ons leerboek. Antwoord: "De almachtige en tegenwoordige kracht van God, waardoor Hij....."

Daarbij gaat het ons leerboek niet zozeer om iets van God, dat tegenwoordig is, zijn kracht. Die is er. Die is werkzaam. Zeker. Maar meer nog: God is er. Hij is zelf aanwezig. God is er bij, met zijn kracht. Met zijn energie. Met zijn actieve betrokkenheid. Niet op een afstand, maar dichtbij.

God is hier bij mij, belijden we. Hij is in mijn leven, in mijn huis, op mijn ziekenkamer en op mijn werk. In mijn klas en bij mij op de fiets of in de trein naar school.

God is niet ver. In de taal van de Bijbel betekent een dergelijke uitdrukking heel vaak: God is heel dichtbij. Dichterbij kan niet. Wij mensen sluiten ons daarvoor vaak af. Dan menen we dat God even weg is. Of wij willen God even liever niet in onze omgeving hebben. Want ik wil even mijn gang kunnen gaan. En ik leef in de waan, dat God mij toch niet ziet.

Maar God is niet ver. Hij is tegenwoordig. De profeet Jeremia moet het in een profetie aan de valse profeten in Israël en Juda zo doorgeven:

*"Ben ik alleen een God van dichtbij,
ben ik niet ook een God van ver? – spreekt de HEER.
Als iemand zich verbergt,
zou ik hem dan niet zien? – spreekt de HEER.
Ben ik niet overal,
in de hemel en op aarde? – spreekt de HEER."* (Jer. 23:23,24).

Dat zijn een serie onthullende vragen aan die valse profeten. Jullie weten toch wel dat Ik de nabije God ben? Dat Ik bij mijn volk ben, present in liefde en heiligheid?

God is niet ver. Dat zegt Paulus ook tegen de heidense geleerden op de Areopagus in Athene. Hij heeft gezien, dat er in Athene ook een altaar staat voor de onbekende God. De God zonder naam en zonder gestalte. 'Jullie vereren die God zonder hem te kennen,' zegt Paulus. 'Deze God verkondig ik jullie, de God van hemel en aarde.' Deze God schiep alles. Hij creëerde het menselijke geslacht. Hij gaf volken hun eigen tijd en eigen plaats.

"Het was Gods bedoeling dat ze hem zouden zoeken en hem al tastend zouden kunnen vinden, aangezien hij van niemand van ons ver weg is. Want in hem leven wij, bewegen wij en zijn wij. Of, zoals ook enkele van uw eigen dichters hebben gezegd: 'Uit hem komen ook wij voort.'" (Hand. 17:27,28).

God is niet ver weg van ieder van ons, zegt Paulus ook in die heidense omgeving van Athene. Het is maar één stapje naar Hem toe om Hem te zien: Geloof in deze God, geloof in God, de Vader, de Almachtige Schepper van de hemel en de aarde. En geloof in Jezus Christus zijn Zoon, de Redder, die God heeft gezonden.

God is niet ver, zie zijn hand in alles. Ik kan ook even van de andere kant beginnen. Wanneer ik Gods hand zie in mijn leven, in heel concrete dingen, die mij treffen en waar ik mee te maken krijg – aardbevingen, de economische crisis, een ernstige ziekte – dan belijd ik daarmee: "God is niet ver. God, de Almachtige, mijn Vader is

betrokken bij mij." En ik probeer mijn hele leven en mijn hele wereld aan God verbonden te zien met een band van liefdevolle zorg.

Ik zei al, dat het voor ons soms heel moeilijk is om dat te zeggen en vol te houden. Zeker in een samenleving, waar God meer en meer buiten beeld gezet wordt. Je kunt God toch niet overal bij halen? En als je hardop de vraag stelt of Gods hand misschien zichtbaar is in rampen of crises, dan kun je zeker op protest rekenen. Gods kinderen beleven het ook niet altijd, dat God dichtbij is. Een gevoel van verlatenheid maakt zich van ons meester. God lijkt zich voor ons te verbergen. Of wij en onze weg lijken voor God verborgen te zijn. Even bij God uit beeld, of misschien voor je gevoel wel heel lang.

God weet wel, dat je je zo kunt voelen: gedeprimeerd, moe, futloos. En Hij reageert daarop.

Dat lezen we in Jesaja 40. De HEER spreekt zijn volk aan in een situatie, dat ze het echt niet meer zien zitten. Israël is in ballingschap in Babel. Depri in Babel zijn ze. De fut is er goed uit. "God kijkt ook al niet meer naar ons om. Hij ziet ons niet eens meer." Ze zitten geestelijk in een gigantische dip.

God lijkt de grote afwezige in Babel. Maar dat is schijn. God is ook daar niet ver, zoals Hij in Egypte niet ver weg was en in de woestijn. Alleen, zijn gunst en welwillendheid en zijn zegen zijn niet vanzelfsprekend voor zijn volk. Er is ook die andere kant van God, om het zo maar even te zeggen. Zijn toorn bij voorbeeld. Daar rekenen we vaak niet zo mee.

God is niet ver. Hij komt zelf om te verlossen. De vreugdebode brengt het goede nieuws van de grote ommekeer.

"Troost, troost mijn volk..... Zie, hier is uw God."

Dat kunt u niet zo direct bevatten? Dat kunnen jullie zo niet meemaken op korte termijn? Vraagt God. Dan gaat Hij via de profeet met zijn volk in discussie. En net als bij Job wil de HEER de gelovigen in de dip overtuigen van zijn majesteit, van de machtige aanwezigheid van zijn arm en hand, die gereed zijn om in te grijpen en te verlossen.

In ons bijbelgedeelte horen we de HEER opnieuw een hele reeks vragen stellen. 'Kijk nou eens naar mijn majesteit. Met wie wil je Mij nou vergelijken?' God is altijd onvergelijkelijk veel groter en machtiger dan wat je op aarde aan machten en krachten tegenkomt.

Loop niet altijd met je neus naar beneden. Maar kijk eens omhoog op een heldere avond. Zie de majesteit van God. Weet en voel Hem dichtbij. En dan zegt de HEER:

*"Jakob, waarom zeg je – Israël, waarom beweer je:
'Mijn weg blijft voor de HEER verborgen,
mijn God heeft geen oog voor mijn recht'?"*

*Weet je het niet? Heb je het niet gehoord?
Een eeuwige God is de HEER,
schepper van de einden der aarde.
Hij wordt niet moe, hij raakt niet uitgeput,
zijn wijsheid is niet te doorgronden." (Jes. 40:27,28)*

Een eeuwig God is de HEER. Eeuwig, dat is ook: altijd aanwezig. Nooit weg. Dat is Gods naam immers: Jahwe, Ik ben die Ik ben. Ik ben er altijd om te helpen en te redden. Om voor u te zorgen met mijn sterke hand. Gods hand is sterk, want God is de Almachtige, Schepper van de einden der aarde.

3. Een gevulde hand.

In zondag 10 belijden wij dat de hand van God dichtbij is. Drie keer noemen we die vaderhand van God. Eerst zeggen we, dat God door zijn *kracht* "hemel en aarde, met alle schepselen, als met zijn hand in stand houdt."

En dan belijden we dat God hemel en aarde *zó* regeert dat loof en gras etc., ja "alle dingen niet bij toeval, maar uit zijn vaderhand ons ten deel vallen."

En de derde zin waarin we over Gods hand spreken is de laatste zin van antwoord28: "Want alle schepselen zijn zo in zijn hand, dat zij zich tegen zijn wil niet roeren of bewegen kunnen."

Laten we de laatste twee uitdrukkingen even overwegen en proberen te proeven.

Alle dingen vallen ons ten deel uit Gods vaderhand. En: alle schepselen zijn in Gods hand. Zet dat even naast elkaar.

Wat uit Gods vaderhand naar ons toekomt, zat eerst dus in die hand van God. Gods hand draagt het naar ons toe en reikt het ons aan. Niets valt buiten zijn hand. Niets komt daar buiten om op ons af.

Alle dingen, alle schepselen. Er zit dus heel wat in die hand van God. Gods hand is een waarlijk gevulde hand. De hele wereld ligt daarin. Gods hand is om heel de schepping heen.

De hele aarde is Gods domein. Flora en fauna, de weersomstandigheden (regen en droogte), de economische omstandigheden, je levensonderhoud, zaken van gezondheid en ziekte, van geld en goed, het ligt allemaal in Gods hand. En Hij doet er wat mee in de wereld. Hij doet er wat mee naar ons toe, naar zijn kinderen.

God houdt de hele wereld in zijn hand. Hij moet wel. Hij kan niet anders, met eerbied gesproken. God kan de aarde niet even parkeren in het grote heelal en even zijn handen ervan af trekken. Als Hij dat zou doen, dan zou de aarde gigantisch naar de knoppen gaan. In een oogwenk ineenklappen of uit elkaar barsten met een enorme knal. En waar zouden wij dan blijven?

God wil zijn schepping ook niet loslaten en uit handen geven. Zijn werk is veel te kostbaar voor Hem. Hij heeft zijn mensen daarvoor veel te lief. Hij is trouw aan Zichzelf en zijn eigen woord.

Gods hand is een goede, royaal gevulde hand. Wat we nodig hebben om te leven voor Hem, dat geeft Hij ons. Zijn hand is een vaderhand. Zeer vertrouwd dus.

Eigenhandig houdt God hemel en aarde in stand. Eigenhandig regeert Hij alle schepselen.

In bijbelse tijden hadden koningen een scepter in de hand. Een prachtig versierde staf of stok. Zo'n scepter was het teken van de koninklijke macht en waardigheid.

Denk aan het verhaal van Ester, die naar de koning toegaat en de scepter toegestoken krijgt als teken van zijn welwillendheid. Denk ook aan de aankondiging van de vorst uit de stam van Juda:

"In Juda's handen zal de scepter blijven,

*tussen zijn voeten de heersersstaf,
totdat hij komt die er recht op heeft,
die alle volken zullen dienen.” (Gen. 49:10)*

Zo heeft God, in mensentaal gesproken, ook de scepter in handen. Een heersersstaf. Symbool van goddelijke koninklijke macht. Hij regeert en leidt alles. Regeren is vooruit zien. Bij God is dat voorzienigheid.

Maar met zijn scepter kan God ook een stokje ergens voor steken. Zijn stok steekt de HEER soms ook in het wiel van de mensen en van de maatschappij. Dan komt alles knarsend tot stilstand. God laat soms dolgedraaide economische en politieke systemen vastlopen. Een spaak in het wiel van menselijke hoogmoed. Er gebeurt een ramp. Er breekt een oorlog uit. Er komt een kredietcrisis.

Ho, zegt God dan bij wijze van spreken. Even stilstaan. Even niet verder. Bezin je nu eens op een andere manier van leven en economie bedrijven. Denk niet, dat alles maar ongebreideld kan doorgaan. Jullie, mensen, kunnen het niet allemaal in de hand houden. Zie mijn hand nou eens in alles.

Misschien is het wel heel heilzaam voor de mensen en de samenleving om eens even stilgezet te worden. Om uit Gods hand een spaak in het wiel gestoken te krijgen en het weer te leren: God is niet ver, zijn hand is in alles.

Hoe God met de regeerders en de machthebbers omgaat zegt Jesaja ook in vers 23 en 24 van het gelezen gedeelte. En wat is dat bemoedigend voor het onderdrukte volk in Babel.

*"Hij maakt vorsten nietig,
de leiders van de aarde onbeduidend:*

*nauwelijks zijn ze geplant, nauwelijks gezaaid,
nauwelijks hebben ze wortel geschoten,
of hij blaast over hen, en ze verdorren
en de stormwind neemt hen op als kaf."*

God grinnikt om die parmantige machthebbertjes en baasjes op de aarde. Hij lacht erom. Hij spot ermee, zegt Psalm 2. Maar dan is Hij ook boos op hen, omdat zij zijn aarde beschadigen en zijn volk zoveel kwaad doen. Ze stellen voor hem niks voor. Hele volken zijn voor Hem niet meer dan een druppel aan de emmer of een stofje op een weegschaal. In Gods hand leggen zij geen gewicht bij. God blaast even. En weg waait het veertje. Weg zijn zij.

Alle schepselen zijn in Gods hand, ook die machten, die ons imponeren en die op ons overkomen als bijna onoverwinnelijk. Ze kunnen geen vin verroeren, als God het niet wil.

Mijn volk, zie naar Mij. Zie hier is uw God. Zie hier is jouw Vader. In zijn hand lig jij. Is dat veilig of niet?

4. Een liefdevolle hand.

Gods volk was moe in Babel. Ze waren alle illusies kwijt. Het ongegronde optimisme van voor de ballingschap - "Het zal zo'n vaart niet lopen" - had plaats gemaakt voor pessimisme en gedeprimeerdheid. Moe waren ze, murw geslagen, mat, down.

Wat een tegenslag en een tegenwind hadden ze gehad. Ze zijn het geloof in een geestelijke opwekking kwijt geraakt.

Voor de oprecht gelovige kinderen van God hebben het verschrikkelijk moeilijk. De oppervlakkige mensen passen zich gemakkelijk aan en beginnen al snel een goed leventje op te bouwen in Babel. Daar kun je je geld ook wel verdienen toch.

Een dergelijke gevoelstoestand van moeheid en neergedruktheid is ons, christenen van 2014, niet onbekend. Wij zijn soms ook depri in Holland.

Hoe moet het allemaal verder met de economie, met mijn bedrijf? Hoe gaat het verder met mijn gezin? Er zijn al zoveel tegenslagen. De moeiten zijn groot en lijken niet te verminderen. Hoe gaat het in de kerk met alle discussies en verwarring die je ziet? Er zijn ontwikkelingen die mij zorgen baren.

Je kunt er lichamelijk en geestelijk afgemat van raken. Je kunt het allemaal niet plaatsen. Je krijgt er geen vat op, hoe het allemaal in Gods plan past. En je tong hangt op je schoenen. En moe en mat ga je door het leven. Geestelijke vreugde en veerkracht ontbreken je.

Kijk dan omhoog, zegt de HEER via Jesaja. Kijk omhoog naar de sterren en de hemel. Luister naar Mij. Probeer nu eens tot je te laten doordringen hoe machtig Ik ben. Een eeuwig God, Schepper van de einden der aarde. Ik raak niet vermoeid van mijn bemoeienis met de aarde, met de volken en met jouw leven. Bij Mij raakt de fut er niet uit. Depri in de hemel bestaat niet bij God. God beschikt over een onuitputtelijke bron van energie en kracht. Hij is immers ook God de Heilige Geest.

Die kracht houdt de Heer niet voor Zichzelf. Jesaja moet het zeggen tegen de gelovigen:

*"Hij geeft de vermoeide kracht,
de machteloze geeft hij macht in overvloed."* (Jes. 40:29)

Nieuwe energie, nieuwe fut geeft God aan wie Hem verwachten. De fut van de Heilige Geest. De slappe bal wordt weer opgeblazen en rolt en stuitert weer veerkrachtig over de grond. Vol van de lucht, de adem van de Geest.

Zo doet God. Heb geduld en vertrouwen in Hem.

Daar komt bij, dat God zelf in zijn Woord ons zegt, dat niets ons van zijn liefde scheiden zal. Gods hand, die sterk is en machtig, Gods hand, die vol is, waaruit soms, voor ons onbegrijpelijk, dingen komen, waar wij het vreselijk moeilijk mee hebben en waardoor al onze energie opgebruikt wordt, Gods hand is ook een liefdevolle hand. De hand van een Vader die ons liefheeft. Zo liefheeft, dat Hij zijn eniggeboren Zoon stuurde om ons te redden. Zijn Zoon, in wiens vertrouwde handen Hij het bestuur, de regering van heel de wereld heeft gelegd.

God wekt ons op. Hij geeft ons in Christus nieuwe kracht en nieuwe moed. Dat is een kwestie van liefde en van intense betrokkenheid van onze Vader.

God rondom ons; trefwoord: liefde. Gods hand is een liefdevolle vaderhand. Het is goed om dat hardop tegen elkaar te zeggen. Ook tegen jezelf te zeggen, misschien tegen al jouw gevoelens en ervaringen in.

Nee, dat zeggen we niet om onszelf op te peppen. Maar we mogen het zeggen in het geloof. Gedragen door Gods hand krijgen we energie om te leven in onze wereld, die Gods wereld is. In tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar en met een vast

vertrouwen in God onze Vader voor de toekomst. Want God is niet ver. Zie zijn hand in alles. Dan kun je verder.
Amen.